

NEUMANN JÁNOS SZÁMÍTÓGÉP-TUDOMÁNYI TÁRSASÁG

NEUMANN JÁNOS SZÁMÍTÓGÉP-TUDOMÁNYI TÁRSASÁG HÍRLEVELE
2015.március

Összefoglaló az elnökség 2015. február 24-i üléséről

Az ülésen az elnökség meghallgatta *Alföldi István* helyzetértékelését, majd megvitatták az aktuális stratégiai és operatív teendőket és az idei év első félévének munkatervét. Ez utóbbiról az elnökség határozatot is hozott.

1/2015 (02.24.) sz. határozat

Az elnökség egyhangúlag elfogadta az elnök és az ügyvezető igazgató által előkészített, aktualizált elnökségi munkatervet 2015.év I. félévére.

A Magyar Informatika-történeti Adattár-projektrel kapcsolatban *Friedler Ferenc* elnök beszámolt a projektindító rendezvényről, ahol külön ki-

emelte a szakmai és társadalmi felelősségvállalás fontosságát, és méltatta *Alföldi István* szerepét a szakmai pozicionáláshoz nyújtott aktivitásáért és a szükséges források biztosításáért.

2/2015 (02.24.) sz. határozat

Az elnökség egyhangúlag elfogadta az Informatika-történeti Adattár 2015. évi folytatását.

Az ügyvezető igazgató az alábbiakról is beszámolt:

◆ Szakmai és területi szervezetek vezetőinek találkozója: 2015. február 26. A rendezvényről következő, áprilisi számunkban közlünk összefoglalót.

◆ Február 21-én ünnepelte megalakulásának 25. éves évfordulóját az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT, amelyen Társaságunkat *Havass Miklós* képviselte.

Összefoglalónk a 6. oldalon olvasható.

◆ Részt vettünk a NIS) végrehajtásáról szóló Zöld könyv véleményezésében. A javaslataink elfogadásáról a www.njszt.hu honlapon található összefoglaló táblázat.

◆ „Neumann János életműve az informatika és a számítógépek világában” – felvételre került a Magyar Értéktárba, így elindítható a Hungarikum-má történő minősítés.

A témáról írásunk a 2–3. oldalon.

Kérjük, támogassa Ön is adója 1%-ával Társaságunkat!

Adószámunk:

19815888-2-41

- ◆ Hazánkban már mintegy félmillió ember kelt át a digitális szakadékon az egész világon elfogadott ECDL vizsga megszerzésével.
- ◆ A világon is kiemelkedőnek számító Informatika Történeti Kiállítást az NJSZT igen jelentős anyagi és szellemi erőforrások mozgósításával hozta létre. „A jövő múltja” vár mindenkit az egykori fejlesztőktől a mai dedunokákig a világ minden tájáról.
- ◆ Kiemelten támogatjuk a fogyatékkal élők életminőségének javítását és a munka világába való bekapcsolódásukat.
- ◆ Tehetséggondozási rendszerünk segítségével tehetségek százai részesülnek speciális felkészítőkben és

vehetnek részt hazai és világversenyeken.

- ◆ Társaságunk égisze alatt 23 különféle szakmai és 13 területi közösségben nyílik lehetőség az informatika legkülönbözőbb területeinek művelésére.
 - ◆ Az évenkénti DE! Digitális Esélyegyenlőség konferencián áttekinthetjük az információs társadalom időszzerű kérdéseit.
 - ◆ Hírlevélben, e lapunkban, és Hír-magazinban közzé tesszük a szakma legfrissebb eseményeit, híreit.
 - ◆ Tagsági kártyánkkal több mint ezer helyen kaphatók különféle kedvezmények (www.edc.hu)
- Köszönjük támogatásukat!**

A tartalomból

Neumann a Magyar Értéktárban
2–3. oldal

ECDL látássérülteknek
4. oldal

Jubiláló EMT
6. oldal

Rendezvények
7–8. oldal

Lányok az élvonalban
9. oldal

Az ODRA-1204
10. oldal

Tavaszi melléklet
11. oldal

Társasági hírek

Neumann János életműve a Kiemelt Nemzeti Értékek között

Neumann János (1904–1957) életműve, méltán erősítve a magyar értékek táráát, bekerült a kiemelt nemzeti értékeket tartalmazó Magyar Értéktárba, mint ahogy azt már korábban is megírtuk. A hivatalos honlapon is megtekinthető, hogy mit és miért is tekintünk Neumann János szerteágazó munkásságából nemzeti értéknek. www.hugarikum.hu/ertek

További adalékok Neumann szellemi örökségéről és az örökség ápolásáról:

Neumann János (teljes nevén Margittai Neumann János Lajos) a XX. század egyik legnagyobb matematikusa volt; nem csak a matematikában, hanem számos más tudományban: a számítástechnika, a fizika, a közgazdaságtan, a meteorológia, az

automataelmélet és nem utolsósorban a játékelmélet terén is maradandót alkotott. Méltán mondható róla, hogy bármelyik tudományágban elért eredménye egy-egy önálló életműnek tekinthető. /.../

Számtalan zseniális matematikai elmélete közül kiemelkedik az 1944-ben *O. Morgenstern*nel együtt a játékelmélet témában megírt első monográfiája, benne a híres minimax-tétellel. A játékelmélet ma az operációkutatásnak nevezett területhez tartozik. Utódjaként a korlátozott információjú játékelméletben elért eredményeiért kapott 1994-ben a szintén magyar származású *Harsányi János* közgazdasági Nobel-díjat.

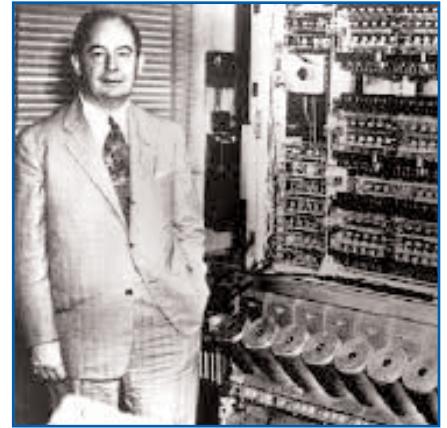
Neumann János életének két oldala – a széleskörű aktivitás és az intellektuális beállítottság – két mély meggyőződésből fakadt. Először is áthatotta az a nagyfokú felelősségérzet, amely arra kötelez mindenkit, hogy képességeit maximálisan hasznosítsa. Szenvedélyesen tanított és kutatott, úgy érezte, hogy különleges képességei kötelezik arra, hogy jelentős és tartós eredmé-

„A munka oroszlánrészét akkor kell majd elvégezni, ha a gép már elkészült, és használható lesz. Ekkor magát a gépet kell majd kísérleti eszközként fölhasználni.”

Neumann

nyeket érjen el. A második hajtóerő a politikai szabadság volt, amely körülvette, és biztosította számára, hogy képességeit az emberiség jóléte érdekében fejthesse ki.

A világra hagyott öröksége két szempontból érdekelte: mennyire marad fenn az általa végzett munka, szellemi termékei, és furcsa módon nem is volt abban biztos, hogy amit alkotott, még „száz év múlva” is érdekes lesz. Azt gondolta például,

hogy a számítógépet elsősorban tudományos és katonai célokra fogják felhasználni. Nagyon érdekelte ezek szerepe az időjárás-előrejelzésben, sőt az éghajlat megváltoztatásában. Feltételezte azt is, hogy a játékelmélet közvetlen felhasználásra kerül a katonai és gazdasági döntéshozatalban (1994-ben ismerték el a játékelmélet gazdasági fontosságát, és jutalmazták Nobel-díjjal. A díjat viszont nem az alapelméletért – hiszen megalkotói már régen meghaltak –, hanem egy nagyon fontos területen való alkalmazásért, a nem kooperatív játékok egyensúlyi feltételeinek elemzéséért kapták).

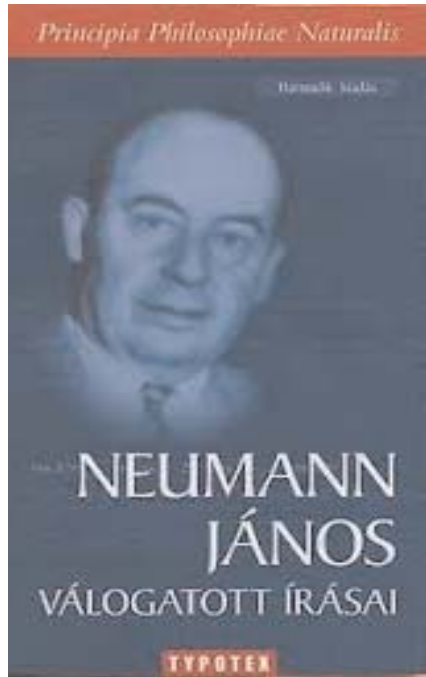
Neumann János kiemelkedő tudományos munkásságán túl azért is érték Magyarországnak, mert felfedezései és elméletei mindenhol ismertté tették Magyarországot, a magyar oktatás a tudományos világ elismerését vívta ki, hozzájárulva a tudományos élet és a technika fejlődéséhez.

A Neumann János nevet viselő Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) kiemelt felelősségének tekinti, számos tevékenysége között jelentős feladatot vállal a szakmai-kulturális örökség megőrzésében és megismertetésében. E tevékenységének keretében alkotta meg a muzeális gyűjteményi besorolású Informatika-történeti Gyűjteményt: legkiemelkedőbb elemeinek interaktív bemutatásával hozta létre a világ vezető technikatörténeti múzeumaival versengő Informatika Történeti Kiállítást (www.ajovomultja.hu). A múzeumban

számos Európában, és talán a világon is egyedülálló teljes, működőképes konfiguráció található. A kiállításon méltó módon mutatjuk be Neumann János munkásságát. Külön teremben található a munkásságát bemutató tablók, valamint a családtól származó, a nyilvánosság előtt először bemutatásra kerülő Neumann-relikviák.

A Kiállítás hivatalos megnyitóján díszvendég volt *Marina von Neumann Whitman*, Neumann János lánya, akit magyarországi tartózkodása alatt fogadott *Áder János* köztársasági elnök úr is. Állami megemlékezésekre már ezt megelőzően is többször sor kerül: halálának 35. évfordulójára emlékbélyeget adtak ki, születésének 100. évfordulóján pedig az NJSZT centenáriumi emlékévvvel egybekötött ünneppsorozatot rendezett.

A múzeumi gyűjtemény gondozása és a világszínvonalú kiállítás létrehozása, működtetése és fejlesztése az NJSZT jelentős anyagi és szelle-

mi ráfordításával történt, és történik a jövőben is.

Sikerült fellelni a Neumann Jánosról készült életrajzi filmet – vélhetően az egyetlen még ép eredeti kó-

piát, – amely digitalizált formában a kiállításon megtekinthető.

A szellemi hagyaték gondozásában Társaságunk egyik törekvése, hogy Neumann Jánosnak a Washingtoni Kongresszus levéltárában fellelhető levelezését és egyéb hozzá kapcsolódó dokumentumokat hazahozzuk Magyarországra, és szakmai feldolgozás után közzétegyük; valamint hogy Neumann János életrajzi filmjét is, magyar feliratozással ellátva, minél előbb közzétegyük.

(Forrás: www.hungarikum.hu)

Idézet az indoklásból:

Neumann János a XX. század első felének kiemelkedő matematikusa volt, akinek tevékenysége sok más tudományterületre is kiterjedt. Munkásságának viszonylag kis részét teszik ki a számítástechnika megalapozásával kapcsolatos eredmények, amelyeknek következményei azonban – az Információs Társadalom technikai feltételeinek megteremtésén keresztül – óriási jelentőségűek. Neumann János legkiemelkedőbb munkája a modern számítógépek működését a mai napig megalapozó Neumann-elvek megalkotása volt. Jelentőségét nem csak az adja, hogy ma is ezen elvek alapján működik a számítógép, mobiltelefon és minden infokommunikációs eszköz, hanem az, hogy 1945-ben írt tanulmányban (First Draft of a Report on EDVAC) részletesen kidolgozta és mindenki számára publikálta is azt. Nem azt akarta, hogy egyetlen ember, vagy

egy szűk érdekcsoport szabadalma legyen, hanem mindenki számára szabadon hozzáférhető tudományos eredmény.

A Neumann-elvek:

◆ belső program- és adattárolás

◆ teljesen elektronikus számítógép

◆ kettes számrendszer alkalmazása

◆ központi vezérlőegység alkalmazása

Neumann János utolsó alkotása (melyet halála után adtak ki) az emberi agy és a számítógép részletes összehasonlító elemzését tartalmazza. E téma ma az informatikai kutatások középpontjában van. Ez is azt mutatja, hogy tisztelnünk kell Neumann Jánost – nem csak mint

múltunk egy kiemelkedő személyiségét – a tárolt program elvének atyját, hanem mint számos további jelentős ötlet forrását is a jelenlegi informatikatudományban. Bizton elmondható, hogy Neumann János egyben múlt, jelen és jövő.

Nevét holdkráter őrzi. Róla neveztek el a (22824) von Neumann kisbolygót. Budapesten és Székesfehérváron utca, Budapesten egyetemi kar és szakközépiskola, Egerben pedig gimnázium őrzi nevét. A Financial Times 1999-ben az évszázad emberének nevezte. /.../

Neumann János bár sokfelé járt, élt és alkotott a világban, mindig is magyar tudós maradt, aki a faszori gimnáziumban kapta meg az életét meghatározó alapokat. Magyar származásával és zseniális tudományos munkásságával ismeretséget és elismerést szerzett a magyar tudomány számára.

(Forrás: www.hungarikum.hu)

ECDL

Márciustól a látássérült emberek az Infoalap ingyenes tananyagaival készülhetnek ECDL vizsgára

2015. február 27. óta az Informatika a látássérültekért Alapítvány (INFOALAP) honlapján elérhető és ingyenesen letölthető az új ECDL Start vizsga mind a négy moduljának billentyűzetközpontú, kifejezetten a vak és aliglátó emberek számára kidolgozott tananyag-csomagja. Az új vizsga a következő négy témakört foglalja magába: számítógépes alapismeretek, online alapismeretek, szövegszerkesztés, táblázatkezelés.

Ingyenes ECDL tananyag a látássérülteknek

Az alapítvány sokéves oktatási tapasztalattal rendelkező informatika-oktatói által összeállított tananyag maximálisan megfelel a legújabb vizsgakövetelményeknek. Egy könnyen kezelhető, logikus felépítésű, a vak és gyengénlátó emberek számítógép-használói szokásait figyelembe vevő, gyakorlatközpontú oktatóanyagot kaphat kézhez minden vizsgára készülő látássérült ember. A tananyag a látássérült felhasználók által leginkább kedvelt nagybetűs, mp3 és Daisy formátumokban érhető el.

Az alapítvány bízik abban, hogy e tananyagsorozat megjelentetésével új utat nyitott mindazok számára, akik vak vagy gyengénlátó emberként szeretnék elsajátítani a legkorszerűbb informatikai alapismereteket, hogy munkát vállalhassanak, tanuljanak, vagy egyszerűen információkhoz juthassanak az internetről. Segíteni szeretné azokat az informatikaoktatókat is, akik egy világos, felhasználóbarát, minden korosztály számára hasznosítható tananyagot keresnek látássérült diákjaik számára.

A jövőben az alapítvány további tananyagok elkészítését és kiadását is tervezi, illetve jelenleg a kiadott oktatóanyagokhoz kapcsolódó tanfolyamok indítását készíti elő.

A tananyag-csomag az Informatika a látássérültekért Alapítvány weboldaláról tölthető le, kiadását a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhatal Nonprofit Kft. támogatja.

Az alapítvány igény esetén DVD-n is szívesen eljuttatja a tananyagot az ezt igénylők részére. Az érdeklődők kéréseit a helpdesk@infoalap.hu e-mail címen várjuk.

*Informatika a látássérültekért
Alapítvány*

Angyalföldön rákattintottak...

Márciusban nyolcadszor startol az ECDL oktatás, vizsgáztatás

A XIII. kerület Önkormányzata évek óta nagy súlyt fektet helyi lakosok informatikai – ezen belül is az ECDL tanfolyamok ingyenes szervezésére és hozzáférésére.

✓ Idén nyolcadszor kezdik meg a gyeden, illetve gyesen lévő kismamák részére az ECDL Start kategória oktatását.

✓ 2001 óta ingyenesen juthatnak az ECDL számítógép-kezelői jogosítványhoz az önkormányzati fenntartású gimnáziumok diákjai.

✓ Az elmúlt évek összesítése alapján 2579 regisztrált tanuló 11722 modulvizsgát teljesített, közülük 1171 tanuló szerzett hét modulós bizonyítványt.

✓ 110 hivatali munkatárs nyert felvételt az ECDL Start tanfolyamra.

✓ Szociális alapon 1200 lakos – köz-

tük sok nyugdíjas – vehetett és vehet részt alapfokú számítástechnikai tanfolyamon.

(Hírmök c. XIII. kerületi lap)

Szakmai hírek

Tisztelgés Bejczy Antal előtt 85. születésnapja alkalmából

A nemzetközi tudományos közélet 2015-ben ünnepli a magyar származású *Prof. Dr. Bejczy Antal* fizikus, az Amerikai Űrkutatási Hivatal, a NASA Jet Propulsion Laboratory vezető kutatója, a California Institute of Technology, illetve a Washington University in St. Louis professzora, az Óbudai Egyetem díszdoktora, a nemzetközi űrkutatás és robotika kiemelkedő személyisége 85. születésnapját.

Az évfordulóhoz kapcsolódva az Óbudai Egyetem 2015. február 16-17-én Pioneer of the Space Robotics 2015 címmel meghirdetett rendezvénysorozattal mutatta be Bejczy Antal életét, szakmai tevékenységét,

illetve a róla elnevezett Bejczy Antal iRobottechnikai Központot (BARK).

A rendezvénysorozat megnyitójára február 16-án az Óbudai Egyetemen került sor. A meghívott vendégek között szerepeltek a BARK Nemzetközi Tanácsadó Testületének tagjai, neves kutatók és professzorok a világ vezető egyetemeiről. Mellettük a 2014-ben megalakult CELLI (Central European Living Lab for Intelligent Robotics) partnerei is nagy számban képviselték magukat külföldi egyetemekről és kutatóintézetekből. Előadás keretében bemutatásra kerültek a Központ céljai, jelenlegi kutatásai, amelyet egy interaktív laborbemutató követett, melynek során lehetőség nyílt az első magyarországi da Vinci sebészrobot megtekintésére.

A második napi kollokviumot *Prof. Dr. Fodor János*, az Óbudai Egyetem rektora és *Prof. Dr. Bokor József*, az MTA elnökségének tagja nyitotta meg.

Az angol nyelvű kollokvium előadói négy fő témakörre fókuszáltak: a robotikai újításokra, a felhő alapú robotikára, az orvosi szakterületeket érintő robotikai kutatásokra és a jövőbe mutató trendekre és várható vál-

tozásokra. Az egyetem hallgatói számára meghirdetett egyedülálló előadássorozatot közel 200 hallgató tekinthette meg.

Elsőként a résztvevők *Oussama Khatib*, a Stanford Egyetem professzorának prezentációját tekinthették meg, aki kutatásaiban olyan eljárásokra és technológiákra helyezte a hangsúlyt, amelyek az emberi mozgás, tapintás szintézisével, az emberközpontú robotikával foglalkoznak. *Fumio Hara-sima*, a Tokyo Metropolitan Egyetem professzora kutatási területeit és tudományos életútját bemutatva hozott olyan kapcsolódási pontokat, ahol Bejczy Antallal találkozott. A robotika terén az egészség és biztonság kérdéskörét mutatta be hallgatóinknak. A National Taiwan Egyetem professzora, *Ren C. Luo*, aki többek között az USA-ban és Japánban is dolgozott, a szenzor-alapú intelligens robot rendszerek, multiszenzoros fúziós, a számítógépes látás, mikro/nano technológiák, és a korszerű gyártási rendszerek területén kutat, számos szabadalommal rendelkezik. *Bruno Siciliano* professzor, a nápolyi II. Federico Egyetem képviselőjében, az egyetemek és az ipar kapcsolatának fontosságát hang-

súlyozta a robotika területén. Ezt követően a McGill Egyetemről érkező *Jozsef Kövecses* előadására került sor, aki többek között a mechatronikai rendszerek dinamikájával, modellezéssel, elemzéssel, az űrrobotikai rendszerek tervezésével foglalkozik.

A felhő alapú robotika előadás sorozatot *Hamido Fujita*, az Iweta Prefectural Egyetem professzora nyitotta meg. Az Óbudai Egyetem képviselőjében *Rudas Imre* professzor beszélt a felhő alapú robotika lehetőségeiről és technológiai háttéréről, majd *Galambos Péter* az MTA SZTAKI képviselőjében a 3D virtuális együttműködésről és a VirCA filozófiájának alappilléreiről, illetve annak a felhő alapú robotikával való kapcsolatáról szolt.

Az orvosi szakterületeket érintő robotikai kutatásokat bemutató előadás panelben elsőként *Gernot Kronreif* professzor, az ACMIT előadója mutatta be hallgatóinknak a robotika és a radiológia kapcsolódási pontjait. A következő előadó *Paolo Fiorini*, a Verona Egyetem professzora volt, aki az USA-ban dolgozott együtt *Bejczy Antallal*; méltatta kollégája kiemelkedő szakmai tudását és a NASA JPL munkatársaként elért eredményeit. *Hamido Fujita* professzor, az Iweta Prefectural Egyetemet képviselve, a felhő alapú robotika orvosi, egészség-

ügyi alkalmazásainak lehetőségeiről adott elő. A közép-európai trendek és változások irányáról *Krzysztof R. Kozłowski*, a Poznan Műszaki Egyetem professzora beszélt.

Az esemény zárásaként az Óbudai Egyetem által meghirdetett robotverseny, esszéíró és grafikai versenyek eredményhirdetésére és díjátadóra került sor. A robotépítő verseny során a rendezők a pályázóktól *Bejczy Antal* robotikai kutatásaihoz kötődő működő robotmodell elkészítését várták. A versenyzők *LEGO robot* és *egyedi robot* kategóriában nevezhettek. A robotnak egy „marsi” körülményeket imitáló pályán kellett végrehajtania autonóm pályakövetést, útválasztást, akadálykerülést, színelismerést és tárgymozgatást.

A verseny első helyezettje az egyedi robot kategóriában induló *Tomor Endre*, az Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar hallgatója lett. Második helyezést ért el a LEGO kategóriában induló *Bán Titusz*, *Nagy Viktor* és *Turczai Ádám*, az Alternatív Közgazdasági Gimnázium csapata. Harmadik díjat vehettek át az Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar hallgatói, *Kovács D. Dániel* és *Kormos Tamás* Pók robotjukkal. A zsűri különdíjban részesítette *Herczeg Zoltánt*, az Óbudai Egye-

tem Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar hallgatóját.

Az esszéíró verseny keretében *Fábián Máté*, a váci Boronkay György Műszaki Szki és Gimnázium tanulója *Bejczy Antal* élete, munkássága című összeállítását díjazta a zsűri első hellyel. A második helyezést *Homoki Patrik*, az Irinyi János Református Szki és Diákotthon (Kazincbarcika) diákja vehette át. A kategória harmadik kitüntetettje *András Attila* volt, aki a Kalocsai Dózsa György Szki, és Kollégium tanulója.

A *Bejczy Antal* grafikai versenyre szabadon választott kézi vagy számítógépes grafikus technikával elkészített alkotásokat vártak a szervezők. Első helyezést ért el *Kárnyáczki Brigitta*, a Szentgyörgyi Albert Gimnázium Szki és Kollégium tanulója, továbbá díjazásban részesültek a Széchenyi István Közgazdasági-Informatikai Szki tanulói, név szerint *Lésztár Noémi*, *Varga Dorina*, *Vildner Dániel* és *Cseke Dorina*.

A díjakat Prof. Dr. *Rudas Imre*, az Óbudai Egyetem *Bejczy Antal* iRobottechnikai Központ alapítója, *Morvay Gyögy*, az Angyal Business Consulting Kft. képviselője, valamint *dr. Gáti József* főigazgató adták át.

Dr. Gáti József, Szakál Anikó, Némethy Krisztina,

A jubiláló EMT

Február 21-én ünnepelte meg alakulásának 25. éves évfordulóját az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT).

Az évfordulót a Társaság Kolozsváron, a Sapientia egyetem szép, modern, új épületében ünnepelte meg. Az ünnepi ülésre meghívták mint társszervezetet, Társaságunkat is, amely elsőként karolta fel munkájukat Magyarországon.

Az EMT közelítőleg 800 taggal, tíz szakosztályban, négy fiókszervezetben (területi szervezet) működik. Konferenciákat rendez, kiadványai jelennek meg, ifjúsági versenyeket szervez.

Az EMT Számítástechnikai Szakosztálya (vezetője *dr. Sebestyén-Pál*

György) hivatalosan a Társaság megalkalulásától, azaz 1990-től működik együtt Társaságunkkal, bár tagjai már korábban tagjai lettek az NJSZT-nek. Tagjaink, mint előadók vagy résztvevők rendszeresen megjelennek évenkénti konferenciájukon, a SZÁMOKT-on.

2014-ben erre október 8-11 között, Aradon kerül sor. Az EMT tagjai részt vesznek a Nemes Tihamér Informatikai Tanulmányi Verseny megszervezésében is. A Tudománytörténeti Szakosztály (vezetője *dr. Kása Zoltán*) pedig segít az Informatikatörténeti Adattár kiépítésében.

A jubileumi ülésen ünnepi beszédet mondtak *dr. Köllő Gábor* elnök, *dr. Selinger Sándor* alapító elnök és *dr. Dávid László* rektor, a SAPIENTIA Egyetemől. Számos társszervezet kép-

viselője köszöntötte a negyedszázados EMT-t.

Társaságunk nevében *Havass Miklós* tiszteletbeli elnök mondott köszöntőt. Sor került a Pro Scientia Transsylvania díjak átadására, majd kamarazenei hangverseny zárta a bensőséges ünnepséget.

Havass Miklós

A Bitrix24 lett a 2014. év vállalati rendszere

A vállalati rendszerek tesztelésével foglalkozó CMS Critic munkatársai 2014 decemberében tartották szavazásukat az év legjobb közösségi intranetjéről. 2014-ben a választás a Bitrix24-re esett.

A CMS Critic már évek óta foglalkozik CMS rendszerek, intranetek, blogplatformok és weboldalkészítő programok tesztelésével és ér-

tékelésével. Mint minden évben, most is kiosztották az év legjobbjainak járó díjakat.

A Vállalati Intranet kategória legjobbjá a Bitrix24 lett.

A közösségi vállalati rendszereket egyre nagyobb figyelem övezi az informatikai és az üzleti világban is, ami nem meglepő, hiszen egy jó intranet jelentősen megkönnyíti a munkát: az eddig kézzel végzett folyamatok automatizálásával, a papírmunka minimálisra csökkentésével és azzal a remek tulajdonságával, hogy minden, az irodában használt program és

alkalmazás funkcionalitását tartalmazza. Az orosz-amerikai fejlesztésű intranet olyan riválisokat utasított maga mögé, mint a közösségdíjas *Liferay*, az *Entando* és az *ocPortal*.

A *Bitrix24* egyik legelőnyösebb tulajdonsága, hogy minden szükséges vállalatirányítási, ügyfélkapcsolat-kezelési (CRM) és ügymenet-kezelési (ERP) modult magában foglal, így nincs szükség különálló szoftverekre az egyes funkciók ellátásához.

További információ:
<http://office42.hu/>

NETWORKSHOP 2015

2015. március 31– április 2,

Tutoriólok: 2015. március 30.

Sárospataki Eszterházy Károly Főiskola, Comenius Kar
3950 Sárospatak, Eötvös út 7.

Az évek során ez a rendezvény a hazai számítógép-hálózati, informatikai élet (Internet) legrangosabb eseményévé nőtte ki magát. Itt találkozhatnak e rohamosan fejlődő terület technológiájának, alkalmazásainak kutatói, fejlesztői, a gyártók, a

szolgáltatók és a felhasználók.

A konferencia további, immár hagyományos eseménye az éves HUNGARNET-Díjak ünnepélyes átadása

Bővebb információ:
<http://njszt.hu/neumann/hir/20150121/networkshop-2015>

ICA CON 2015

Budapesti Műszaki Egyetem,
2015. május 20-22.

Az IBM idén először hozza el Amerikából az IBM Cloud Konferenciáját, amely részben a cloud technológiához kapcsolódó kutatásokat, részben pedig a cloud oktatási alkalmazásait mutatja be. A konferencia rangos előadókat tervez meghívni és

lehetőséget akar teremteni a kutatási kapcsolatok fejlesztésére is.

A konferencia weboldala:
<http://www.ibm.com/solutions/education>

További információ:
<http://njszt.hu/neumann/esemeny/>

European Wireless 2015

2015. május 20-22. Budapesti Műszaki Egyetem

A 21. Európai Wireless Konferenciát rendezik Budapesten a BME szervezésében „5G és azon túl” címmel.

Bővebb információ: <http://ew2015.european-wireless.org/>

XXI. Multimédia az oktatásban nemzetközi konferencia, 2015. május 22-23.

Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
Szerbia, Szabadka, Strossmayer u. 11.

A nemzetközi konferenciát, az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kara, valamint a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Multimédia az Oktatásban szakmai közössége szervezi.

A rendezvény célja, hogy elősegítse az oktatás, valamint a kutatás és fejlesztés különböző területein dolgozó, oktató hazai és külföldi szakemberek, PhD és felsőoktatási hallgatók találkozóját, tapasztalatcseré-

jét, egyes szakterületekhez kapcsolódó kreditek gyűjtését.

A részvételi díj 17 ezer Ft (55 EU), PhD hallgatók és NJSZT tagok részére 11 ezer Ft (35 EU).

A színvonalas előadások nemzetközileg minősítést nyernek el és publikáljuk. A konferencia nyelve magyar és angol.

További részletek: <http://www.mmo.njszt.hu/aktualis.htm> és <http://conference.magister.uns.ac.rs>

The 16th International Conference on Computer as a Tool (EUROCON)

Salamanca, Spain, 2015. szeptember 8 –11.

The IEEE Region 8 EuroCon 2015 Conference is a premier forum for the exchange of ideas, open and direct discussion on the development of the Circuits and Systems, Multimedia, Information and Communication Technology and Energy and Power Systems.

It has achieved a considerable success during the past 15 editions cov-

ering majority of the fields in the area of electrical engineering.

EUROCON 2015 is organized by the IEEE Spanish Section and IEEE Region 8.

For more information, please, send an email to: eurocon@usal.es and check the following webpage: <http://eurocon2015.usal.es/>

13th AAATE Conference of the Association for the Advancement of Assistive Technology in Europe

Budapest 2015. szeptember 9-12.

Az Neumann János Számítógéptudományi Társaság, a HCI&DfA – Ergonómiai Tervezés Mindenkinek Szakmai Közössége és a Pannon

Egyetem közös szervezésében kerül megrendezésre Budapesten.

A konferenciáról bővebben: <http://www.aaate2015.eu/>

Verseny- futás

Lányok az élvonalban

Az NJSZT tehetséggondozási programjával évtizedek óta, és egy-

re aktívabban segíti, hogy az iskolákban informatikát tanulók a digitális írástudás mellett jártasságot szerezzenek programozásban is. Külön örömeinkre szolgál, hogy a több ezer diákot megmozgató országos megmérettetésen, a Nemes Tihamér tanulmányi versenyen két lány aratta le a babérokat. A híre más sajtóorgánumok is felfigyeltek, többek között a minuszos.hu is beszámolt róla.

Az utóbbi időben egyébként sok

írás foglalkozik azzal, hogy milyen kevés fiatal lesz informatikus, és közöttük is milyen kevesen vannak a lányok, nők.

Több, ezzel a témával kapcsolatos kezdeményezésről is hírt adtunk már. A tendenciát korábban tapasztaltuk mi is, hiszen a Nemes Tihamér Országos Informatikai verseny döntőibe ez idáig nagyon kevés lány jutott be. Most azonban úgy tűnik, áttérés történt: az idei tanévben nemhogy a döntőbe, hanem egyenesen a győzelemig jutott holtversenyben *Almási Nóra* és *Baran Zsuzsanna*, a Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium tanulói. A harmadik helyezett *Pásztor Szabolcs* is az iskola tanulója.

Gratulálunk nekik és felkészítő tanáraiknak, *Kiszely Ildikónak* és *Simon Gyulának*, akiknek munkáját 2014-ben Társaságunk Tarján-émlékéremmel ismerte el.

MIRK 2015

2015. március 14-ig lehetett jelentkezni a Magyar Ifjúsági Robot Kupára (a MIRK2015-re), a RoboCup-Junior (RCJ) világverseny selejtezőjére. A RoboCup egy kutatási oktatási projekt, amelyet az Egyesült Államok, Japán és Németország kezdeményezett 1997-ben. Célja, hogy a robotfejlesztések és a mesterséges-intelligencia-kutatások előrehaladását teszteljék és ösztönözzék, évről évre a világ más-más országában rendezett verseny és szimpózium formájában. A junior versenyeket és a szimpóziumokat 2000-ben azért indították, hogy tanuljanak egymástól és a felnőttektől a világ különböző tájairól érkező ifjúsági csapatok.

Az idei világverseny Kínában, Hefei-ben lesz július 17–23 között. Hefei volt az első tudományos és technológiai innovációs város Kínában, és már több mint hétmillióan lakják. Magyarországon 2007-ben szervezte az Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) az első

minősítő versenyt, s azóta egy év kivételével minden évben tudtuk képviselni hazánkat a világversenyeken ifjúsági csapatokkal.

Az idei MIRK 2015 lesz a 9. minősítő verseny. A RoboCupJunior eltér a diákok számára rendezett egyéb robotikai versenyektől. Először is, az RCJ inkább az oktatásra összpontosít, és kevésbé a versenyre. Másodsorban, az RCJ versenyszámok ugyanazok egyik évről a másikra, de a jól felépített tanulási környezet miatt a diákok egyre kifinomultabb megoldásokat hoznak létre, ahogy bővül a tudásuk. Harmadszor, az RCJ kihívások – foci, a menekítés és a tánc – már ismertek, a nézőknek nincs szükségük a bonyolult szabályok magyarázatára ahhoz, hogy megértsék, amit látnak. Negyedszer, az RCJ sokkal mélyebbre ás a számítástechnika és a programozás területén, mert a hangsúlyt az

autonóm robotokra helyezi. Végül pedig, az RCJ egy átjáró a nemzetközi RoboCup kezdeményezéshez, amely erősen elkötelezett abban, hogy a fiatalokat a technika területére vonzza.

A MIRK 2015 időpontja április 17. péntek, helyszíne a Nyíregyházi Főiskola.

Forrás: www.minuszos.hu További információ: <http://www.robocup.org>

Info-történet

ODRA – 1204

Egy szinte feledésbe merült számítógép. Az elsőt 45 évvel ezelőtt helyezték üzembe. Az 1970-es években és a 80-as évek első felében a magyar felsőoktatásban jelentős szerepe volt. Ezt akkor is nagyra kell értékelnünk, ha teljesítménye nem mérhető össze a mai gépekével. Úgy tűnt el, hogy „csak” a fejekben hagyott nyomot. Fizikai nyomai – néhány egyetemi jegyzetet és nyomtatásban létező kutatási eredményt leszámítva – nincsenek. Ismereteink szerint nem lelhető gépmaradvány az országban, még a szegedi Informatika Történeti Kiállításon sincs.

Az Odra-1204 második generációs, műszaki-tudományos számításokra orientált, tranzistoros áramkörökkel épített, egycímes, mikroprogramozott gép volt. Teljes lebegőpontos műveletkészlettel, 4 szintű megszakításrendszerrel. A 16 kilószavas (24+1 bites szó) ferritgyűrűs operatív tár ciklusideje: 6 μ s. A teljesítmény – a tár méretén és a periféria rendszeren kívül – jól jellemezhető a lebegőpontos szorzás időszükségletével: 360 μ s. A be/kimenet céljait egy konzolrógép, 1000 karakter/sec sebességű 8 csatornás lyukszalag olvasók, 150 karakter/sec sebességű perforátorok és egy sornyomtató szolgálta. Háttértára négy db. egyenként 64 kilószavas mágnesdob volt.

Később a teljesítmény és a megbízhatóság növelése érdekében több gépnél a konzolrógépet gömbfejes IBM-re cserélték, a sornyomtatót 132 pozíciós DP gyártmányúra. Felügyelő rendszere a MASON, egyfelhasználós; majd a teljesítmény javítására a BOSS 7.0, melyet a BME Villamosmérnöki Kar Számítógéptanárjában fejlesztettek ki, és köte-

gelt feldolgozást is lehetővé tett. Programnyelvei: JAS szimbolikus assembly kód, MOST-2 autókód, ALGOL-1204 és FORTRAN.

A lengyelországi Wrocławban az ELWRO cég 1959 – 1960-ban kezdett elektronikus számítógépeket gyártani. Az ODRA-1204 típus saját fejlesztésük volt. 1967 és 1972 között 179 példány készült, melyeket számos országba exportáltak. Odra az Odera folyó (amely keresztülszeli Wrocławot) lengyel neve.

Az 1960-as évek végére az oktatás korszerűsítése és az egyre feszítőbb igények halaszthatatlanná tették „nagy teljesítményű”, az oktatás és az egyetemi kutatás tömeges kiszolgálására alkalmas számítógépek beszerzését. Akkoriban a COCOM em-

bargó miatt nagyteljesítményű gépeket a felsőoktatás nem tudott beszerezni. A KGST piacon jóformán nem volt kínálat. Az ESZR berendezések gyártására 1969-ben még csak elhatározás született.

ODRA típusú számítógépek beszerzésére először 1965-ben *Obádovics J. Gyula* tett javaslatot, aminek nyomán 1966-ban két ODRA-1013-as gép került a felsőoktatásba. Az 1204-es típus először 1970-ben jelent meg Magyarországon, amikor a BME Építőmérnöki Kara által beszerzett ilyen gépet májusban üzembe helyezték. Az akkor igen jelentős értékű, több milliós beruházást – a karral szakmai együttműködési szerződésben álló főhatóságok – az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, az Építésügyi és Városfejlesztési valamint a Közlekedési és Pos-

taügyi minisztériumok, továbbá az Országos Vízügyi Hatóság támogatása tette lehetővé.

A Számítástechnikai Központi Fejlesztési Program tervezése kapcsán 1970-ben lehetővé vált, hogy a Művelődésügyi Minisztérium a felsőoktatás számítógépekkel történő ellátására külön pénzügyi keretet hozzon létre. Ennek terhére további hét ODRA-1204 típusú számítógép beszerzésére került sor. Ezek 1971. évi üzembe helyezése után összesen 8 új számítógéppont alakult: a Budapesti Műszaki Egyetemen pedig négy (beleértve az ÉMK-t is), az Egeri Tanárképző Főiskolán, a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen, a Kossuth Lajos Tudományegyetemen, és a Veszprémi Vegyipari Egyetemen. A MM kerete terhére biztosították a számítógéppontok személyzetének bérét, az üzemeltetési és karbantartási költségeket is. A BME Villamosmérnöki Karán egy központi Karbantartó Csoport is alakult, megfelelően képzett személyzettel és tartalékalkatrész-raktárral. A légkondicionált gépterem kialakítását a befogadó intézmények vállalták.

A központok saját intézményükön (karukon) kívül más oktatási egységek oktatói és hallgatói részére is szolgáltatottak. A számítógéppontok szakmai, munkáltatói és gazdálkodási felügyeletét a tudományos rektor-helyettesek látták el. Az ODRA gépet üzemeltetők együttműködésének segítségével a NJSZT keretében 1971-ben ODRA Munkabizottság alakult.

Úgy becsülhető, hogy 1970 és 1985 között mintegy húszezer – országunk hírnevét és gazdaságát gyarapító – mai diplomásunk ismerkedett felsőfokon az informatikával ODRA-1204 segítségével. Ezt az időszakot ezért az adott intézményekben az informatika-oktatás odra-korszakának szoktuk nevezni. A tanszékek az oktató tevékenység mellett tudományos kutatáshoz és szakértői megbízások teljesítéséhez alkalmazták a gépet, míg az intézmények az ügyviteli feladataikhoz is használták.

Havas Iván

Tavas, tavasz, tavasz...

Dsida Jenő: Tavasz kezdetén

Néma várás ül ma a nagy világon.
Csókos szellő rengeti vágyam árját,
És kínzott szívek panaszos beszéde
Tör ki belőlem.

Vérszopó, vad zsarnok a tél. Nem enged
Szóhoz jutni. Ámde uralma tűnik
S a tavasz kegyes keze nyújt nekem
most
Írt sebeimre.

Merre jártatok, kicsi, zöld
gyümölcsök,
Illatos bimbók, fakadó rügyek, mind?
Mért nem jöttetek hamarább? Mi
vártunk
Egyre tirátok.

Kosztolányi Dezső: Üllői-úti fák

Az ég legyen tivéletek,
Üllői-úti fák.
Borítsa lombos fejetek
szagos, virágos fergeteg,
ezer fehér virág.
Ti adtatok kedvet, tusát,
ti voltatok az ifjúság,
Üllői-úti fák...

(részlet)

Faludi Ferenc: A tavasz

Királyi multság erdőkben sétálni,
Árnyékos utcáin fel s alá járkálni;
Fülemile éneklésén,
Gyöngye szellők legyezésén
Örömét nevelni,
Kedve szerint élni!

[...]
A sötét gondokat magos szegre
tenni,
Feladott étkekből jóízűen enni;
Enni, meg nem csömöríteni,
Közbe vígan beszélni,
Friss borokat inni,
A vizet dicsírni. (részlet)

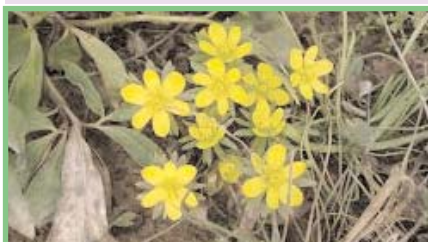

Áprily Lajos: Tavaszodik I.

Sáncban a hóviz
könnyű hajót visz,
füstöl a fényben a barna tető.
Messze határba
indul az árva,
leng madárka: billegető.

Titkon a Bükkben
moccan a rügyben
– mint csibe héjban – kandin a lomb,
s mintha a róna
kedve dalolna,
úgy muzsikál, muzsikál a kolomp.

Indulok. Értem.
Jól tudom: értem,
értem üzenet a zsenge határ:
„Szíved, a bomlott,
ócska kolompot
hozd ide, hozd ide, hozd ide már!”

Romhányi József: Tavasz madárdal

Tavaszt zengnek a madárkák.
Soha kedvesebb dalárdát!
Ám az egyik némán kushad.
Csak nem készül kritikusnak...

Szabó Lőrinc: Nyitnikék

Alszik a hóban
a hegy, a völgy,
hallgat az erdő,
hallgat a föld.

[...]

Egyszerre mégis
rezzen a táj:
hármát füttyül
egy kis madár. (részlet)

Ady Endre: Tavasz a faluban

Pufók felhők, dalos fuvalmak,
Foltos fény-mezők a mezőkön,
Kínok a szívben. Ő jön, ő jön,
A szent Tavasz. Ideragyognak
Messze szívek és messze faluk.
Multból az ember s szántott kertből
Kukacot kapar a tyúk.

(részlet)

13th AAATE Conference

Budapest, szeptember 9-12.

Az NJSZT, a HCI&DfA – Ergonómiai Tervezés Mindenkinék Szakmai közössége és a Pannon Egyetem közös szervezésében kerül megrendezésre 2015. szeptember 9–12. között Budapesten a 13th Conference of the Association for the Advancement of Assistive Technology in Europe (AAATE) konferencia.

A konferenciáról bővebben:
<http://www.aaate2015.eu/>

Advancing Assistive Technology
and eAccessibility with Disabilities
and the Aging Population

ECDL Lépéselőny a munka világában

Lapzárta után érkezett:

Büszkén tudatjuk, hogy
Inzelt Péter

Széchenyi-díjas mérnök, közgazdász, a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa, az NJSZT felügyelőbizottságának elnöke, a kutatóintézet igazgatójaként két évtizeden át lelkiismeretesen végzett vezetői és kutatásszervezői munkája, valamint jelentős hazai és nemzetközi kutatási projektek összehangolását szolgáló tevékenysége elismeréseként **Magyar Érdemrend Középkeresztje polgári tagozata kitüntetését** kapott. *A kitüntetéshez gratulálunk.*

(a szerk.)

41 NYELVEN

150 ORSZÁGBAN

24000 VIZSGAKÖZPONT

14 MILLIÓ VIZSGÁZÓ

54 MILLIÓ VIZSGA

www.njszt.hu/ecdl

A Neumann János
Számítógép-tudományi Társaság
Hírlevele

Elnök: Dr. Friedler Ferenc
Felelős szerkesztő: Alföldi István
Szerkesztő: Szedlmayer Bea

NJSZT titkárság

1054 Budapest, Báthori utca 16.
Tel.: (1) 472-2710, (1) 472-2720
Fax: (1) 472-2739
E-mail: ecdl@njszt.hu

Hírlevelünk havonta elektronikus formában jelenik meg az NJSZT honlapján. Így nem csupán a szakma minden képviselőjéhez, de minden más kedves

érdeklődő számára elérhető és naprakész információkat nyújt a Társaság, valamint a szakterület időszerű eseményeiről, újdonságairól. Továbbra is közzé teszünk hírdetéseket, felhívásokat. Ezzel kapcsolatban kérjük, forduljon titkárságunkhoz!

Következő lapzárta: 2015. április 3.